

PRAKSISOVERSIGT · IMMATERIALRET

Praksisoversigt over designret

Nyhed, individuel karakter, teknisk funktion og håndhævelse efter designloven og EU-designforordningen

Version 2 Opdateret 15. jul. 2026 39 afgørelser · 1999–2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Designret beskytter et produkts udseende – linjer, konturer, farver, form, struktur og udsmykning – mod efterligning, og opnås i Danmark ad to parallelle spor: national registrering efter designloven og EU-design registreret hos EUIPO med direkte virkning i hele Unionen. Praksis fra Sø- og Handelsretten, landsretterne, Højesteret, Ankenævnet for Patenter og Varemærker og EU-Domstolen viser et konsistent mønster: beskyttelsen står og falder med nyhed og individuel karakter bedømt ud fra den informerede brugers helhedsindtryk, og beskyttelsesomfanget følger designerens frihedsgrad – høj frihed giver bredt værn, stærkt funktionsbestemte produkter giver snævert værn. Oversigten gennemgår gyldighedsbetingelserne, DOCERAM-doktrinen om teknisk funktion, offentliggørelse på sociale medier som nyhedshindring, krænkelsesvurderingen, vederlags- og erstatningsudmålingen, forbudsprocessen med dens passivitetsfælde samt den igangværende EU-designreform, der frem mod december 2027 vil omskrive designloven.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Designret kan kun opnås, hvis designet er NYT og har INDIVIDUEL KARAKTER – dvs. giver den informerede bruger et helhedsindtryk, der adskiller sig fra tidligere offentliggjorte design, jf. designlovens § 3.
- 02** Den informerede bruger befinder sig MELLEMLIGT mellem gennemsnitsforbrugeren og den tekniske ekspert: han kender sektoren og udviser høj opmærksomhed, men foretager ikke en metodisk teknisk analyse – EU-Domstolen fastslog dette udtrykkeligt i C-211/24 (LEGO).
- 03** Træk, der UDELUKKENDE er bestemt af produktets tekniske funktion, er udelukket fra beskyttelse; efter DOCERAM-doktrinen (C-395/16) skal det godtgøres, at funktionen var den ENESTE bestemmende faktor – og eksistensen af alternative design er IKKE i sig selv afgørende.
- 04** Elementer, der er teknisk betingede, ses der bort fra ved sammenligningen – og det gælder, uanset om ansøgeren har brugt visuelle disclaimers i afbildningerne (Ankenævnets sag 24/06444 om LED-juletræslys).
- 05** DESIGNFRIHED styrer beskyttelsesomfanget: høj frihed giver bredt værn, mens stærkt funktionsbestemte produkter kun kan påberåbe sig et snævert værn – men til gengæld kan mindre visuelle forskelle da være nok til at give et andet helhedsindtryk.

- 06** Rettighedshaverens EGEN offentliggørelse på hjemmeside eller sociale medier mere end 12 måneder før ansøgningen ødelægger nyheden – Sø- og Handelsretten erklærede i BS-9628/2020-SHR to EF-designregistreringer ugyldige alene på grundlag af et Facebook-opslag og billeder på indehaverens egen hjemmeside.
- 07** Antallet af likes eller interaktioner er IKKE afgørende for, om et design er blevet offentligt tilgængeligt – det afgørende er, om fagkredsene med rimelighed kunne have fået kendskab til det, jf. designlovens § 5, stk. 2, nr. 1.
- 08** Krænkelser foreligger, når det påståede krænkende design ikke giver den informerede bruger et ANDET helhedsindtryk, jf. designlovens § 9, stk. 2 – mindre forskelle i bue, dimensioner og farve er ikke nok, når de bærende designtræk går igen.
- 09** Ikke-registrerede EF-design nyder kun 3 års beskyttelse og kun mod KOPIERING – rettighedshaveren skal derfor sandsynliggøre, at krænkeren har haft kendskab til designet.
- 10** Rimeligt vederlag, erstatning for markedsforstyrrelse og godtgørelse for ikke-økonomisk skade fastsættes typisk SKØNSMÆSSIGT under ét, i dansk praksis oftest i niveauet 60.000-150.000 kr. ved enkeltstående krænkelser.
- 11** Manglende dokumentation for TAB udelukker erstatning, men ikke vederlag: vederlag efter designlovens § 37, stk. 1, nr. 1, skal betales uanset om rettighedshaveren har lidt et påviseligt afsætningstab.
- 12** FORBUDSRETTLIG PASSIVITET er en reel fælde: uforklarlig venten efter kendskab til krænkelsen medfører, at uopsættelighedsbetingelsen i retsplejelovens § 413, nr. 3, ikke er opfyldt, og forbudsbegæringen nægtes fremme.
- 13** Markedsføringslovens § 3 supplerer designretten, men kræver BÅDE fornødent særpræg OG en dokumenteret markedsposition – brochurer og vidneforklaringer uden omsætningstal er ikke nok.
- 14** EU-designreformen (forordning 2024/2822 og direktiv 2024/2823) er trådt i kraft i EU-systemet fra 1. maj 2025 og skal implementeres i dansk ret senest 9. december 2027 – med reparationsklausul, forbud mod 3D-print af beskyttede design og beskyttelse af design i ikke-fysisk form.

§ 1 To parallelle beskyttelsessystemer: national designret og EU-design

Designret er en eneret til et produkts udseende. Efter [designlovens § 1](#) kan designeren – eller den, designerens ret er overgået til – ved **registrering** erhverve eneret til designet. Genstanden for beskyttelsen defineres i [§ 2, nr. 1](#) som »et produkts eller en del af et produkts udseende, som er bestemt af de særlige træk ved selve produktet eller dets udsmykning, navnlig for så vidt angår linjer, konturer, farver, form, struktur eller materiale«. Beskyttelsen angår altså det VISUELLE – ikke den tekniske løsning, ikke idéen og ikke materialevalget som sådant. Ankenævnet afviste netop derfor i **AN 2003 00061** at tillægge en stegepandes tekniske fordele betydning for designbeskyttelsen, ligesom nævnet i [AN 2005 00052](#) fastslog, at materialevalg

og anvendelsesformål ikke kan redde et design, når forskellene ikke har givet sig udslag i et væsentligt anderledes visuelt udtryk.

Der består **to parallelle spor**, som i praksis anvendes side om side i samme retssag:

- **Nationalt registreret design** efter designloven, der gennemfører designdirektivet ([direktiv 98/71/EF](#)). Registreringen sker hos Patent- og Varemærkestyrelsen og gælder i perioder à fem år, i alt op til 25 år, jf. [§ 23, stk. 1](#) – dog højst 15 år for reservedele til reparation af et sammensat produkt, jf. [§ 23, stk. 2](#).
- **EU-design** (tidligere EF-design) registreret hos EUIPO i medfør af **Rådets forordning (EF) nr. 6/2002 om EF-design**, med direkte retsvirkning i hele Unionen. Forordningen er nu kodificeret i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2026/715 om EU-design](#).

Hertil kommer det **ikke-registrerede EF-/EU-design**, der opstår automatisk ved offentliggørelse og giver tre års beskyttelse – men kun mod KOPIERING. Sø- og Handelsretten anvendte konstruktionen i [V-62-04](#), hvor en Bestseller-jakke ikke havde værkshøjde efter ophavsretsloven, men nød beskyttelse som ikke-registreret EF-design fra første kommercielle brug. Retten fandt, at Remas jakke var en »nærgående efterligning«, og udtalte:

»Remas jakke fremtræder med en sådan lighed med Bestsellers at det er vanskeligt at forestille sig at jakken er blevet til uden kendskab til denne, jf. herved forordningens artikel 19, stk. 2., 2. led.«

Samme spor blev fulgt i [V 65-06](#), hvor en varerumsadskillelse til en Peugeot 307 var beskyttet som ikke-registreret EF-design i tre år fra offentliggørelsen i maj 2004, og hvor skønsmandens vurdering af, at det var »lidet sandsynligt«, at underleverandøren kunne have udformet sit produkt uden kendskab til originalen, bar kopieringsbedømmelsen.

Processuelt er designsager i Danmark koncentreret ved **Sø- og Handelsretten**, jf. Vestre Landsrets kendelse i [BS-2462/2008-VLR](#), hvor en designkrænkelsessag blev henvist fra byretten. På EU-plan har EU-Domstolen i [C-433/16](#) taget stilling til værnetingsreglerne i sager om EF-design, herunder ved søgsmål om fastslåelse af ikke-krænkelse.

Afgrænsningsmæssigt overlapper designretten med tre andre regelsæt, som behandles selvstændigt: [ophavsret](#) (brugskunst og værkshøjde), [varemærkeret](#) og [patentret](#). De processuelle rammer for immaterialretssager ved Sø- og Handelsretten er samlet i [immaterialret ved Sø- og Handelsretten](#).

LOV	Designloven § 1	Designloven § 2	Designloven § 23, stk. 1-2	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Retternes kompetence i sager om EF-design: Enekompetence ved sagsøgtes bopæl i søgsmål om fastslåelse af ikke-krænkelse			12.07.2017
	Landsretten · Landsretten henviser tvist om designrettigheder til Sø- og Handelsretten			23.01.2009
	Sø- og Handelsretten · Krænkelse af ikke-registreret EF-design ved kopiering af varerumsadskillelse til Peugeot 307 Airvan			15.08.2008
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Sag om krænkelse af designrettigheder ved salg af jakke			01.07.2005
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Udslættelse af designregistrering for underkop grundet manglende individuel karakter i forhold til eksisterende design med hul i midten			12.09.2006
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af designregistrering for oval stegepande med integrerede hældetude og hjælpegreb			07.09.2004

Nyhed og individuel karakter – den informerede brugers § 2 helhedsindtryk

Kernen i gyldighedsvurderingen er [designlovens § 3](#): designret kan kun opnås, hvis designet er **nyt** og har **individuel karakter**. De to krav er kumulative, og praksis viser, at et design ofte passerer nyhedskravet, men falder på den individuelle karakter.

- **Nyhed** (§ 3, stk. 2): intet identisk design må være offentligt tilgængeligt før ansøgnings- eller prioritetsdagen. Design anses for identiske, hvis deres særlige træk kun adskiller sig på uvæsentlige punkter.
- **Individuel karakter** (§ 3, stk. 3): det helhedsindtryk, designet giver **den informerede bruger**, skal adskille sig fra helhedsindtrykket af tidligere offentliggjorte design. Ved vurderingen skal der tages hensyn til **den grad af frihed**, designeren har haft.

Forarbejderne til designloven præciserer, hvad »den informerede bruger« er, og at kravet skal læses i lyset af direktivets præambel, hvorefter helhedsindtrykket skal adskille sig **klart**:

»Den omstændighed, at vurderingen skal foretages ud fra den informerede brugers perspektiv, indebærer, at brugeren ikke skal være fagmand eller ekspert på området. På den anden side må den pågældende person heller ikke være helt uden kendskab til produktet, dets formål og variationsmuligheder.«

EU-Domstolen har i [C-211/24](#) (LEGO mod Pozitív Energiaforrás) placeret brugeren definitivt: han befinder sig mellem gennemsnitsforbrugeren og den tekniske ekspert, har kendskab til sektoren og udviser højere opmærksomhed, men foretager **ikke** en metodisk teknisk analyse, og helhedsindtrykket baseres på den visuelle opfattelse af produktets udseende – ikke på mekanisk formåen. Domstolen har senest i [C-323/24](#) behandlet spillet mellem individuel karakter, designerens frihed og betydningen af modetendenser.

Ankenævnet for Patenter og Varemærker leverer den tætteste danske praksis på grænsedragningen. Mønsteret er, at **det dominerende designtræk afgør sagen**:

- I [AN 2005 00052](#) blev en underkop med hul i midten ophævet, selv om hullet var mere end dobbelt så stort som i det ældre design. Nævnet udtalte: »Det helhedsindtryk, som indehavers design giver, er domineret af det hul, som findes i midten af underkoppen. Dette hul genfindes i anmoders design... De to design er bortset herfra meget ens.« Nyhedskravet var opfyldt – den individuelle karakter var det ikke.
- I [24/06444](#) fandt nævnet et LED-juletræslys nyt, men uden individuel karakter over for et tidligere UYUNI-lys: »En mindre forskel i længde og bredde er ikke tilstrækkeligt til at give et andet helhedsindtryk.«
- I [AN 2001 00019](#) var springet fra en 8-takket til en 6-takket stjernefigur i en ædelstensslibning ikke nok, og i [AN 2001 00029](#) kunne en betonbelægningssten, der visuelt svarede til en kendt S-sten sammenføjet med en halv S-sten, ikke registreres.

Omvendt kan **kombinationen af flere kendte elementer** godt bære et nyt helhedsindtryk. I [AN 2003 00061](#) opretholdt nævnet designregistreringen for en oval stegepande, fordi den buttede profil, de integrerede hældetude og det særlige gribehåndtag tilsammen skabte et nyt udtryk, og i [AN 2000 00027](#) blev et ornament til køkkenruller opretholdt, fordi »det ansøgte mønster fremtræder med en tydelig figur, mens indsigers mønster er udflydende i sin fremtoning«. Tilsvarende faldt et tagstensbanedesign i [AN 2003 00056](#) på helhedsindtrykket, uanset tekniske detaljeforskelle.

Bemærk endelig **synlighedskravet** for sammensatte produkter i § 4: en bestanddel er kun ny og har kun individuel karakter, hvis den fortsat er synlig under normal brug – og »normal brug« omfatter netop ikke vedligeholdelse, service eller reparation.

LOV	Designloven § 3, stk. 1-3	Designloven § 4, stk. 1-2	
PRAKSIS	EU-Domstolen · EF-design: Krav om individuel karakter, designeres frihed og betydningen af modetendenser		18.12.2025
	EU-Domstolen · LEGO mod Pozitiv Energiaforrás: Designbeskyttelse af modulopbyggede systemer og kriterier for designkrænkelse		04.09.2025
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af udslettelse af designregistrering for LED-juletræslys pga. manglende individuel karakter		16.01.2025
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Udslettelse af designregistrering for underkop grundet manglende individuel karakter i forhold til eksisterende design med hul i midten		12.09.2006
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Individuel karakter af design til tagstensbane: Helhedsindtryk over for tekniske detaljer		27.01.2005
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af designregistrering for oval stegepande med integrerede hældetude og hjælpegreb		07.09.2004
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Afslag på mønsterbeskyttelse af betonbelægningssten grundet manglende væsentlig adskillelse fra kendte S-sten		31.07.2002
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Afslag på mønsterbeskyttelse af ædelsten grundet manglende væsentlig adskillelse fra eksisterende design		26.03.2002
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Registrering af ornament på køkkenruller: Vurdering af nyhed og adskillelse i forhold til eksisterende mønstre		11.02.2002

§ 3 Offentliggørelse – hvornår er nyheden ødelagt? Sociale medier som nyhedshindring

Efter [designlovens § 5, stk. 1](#) er et design offentligt tilgængeligt, hvis det er blevet offentliggjort, udstillet, benyttet kommercielt eller »blevet kendt på anden måde«. Undtagelsen i [§ 5, stk. 2, nr. 1](#) gælder kun, hvor **fagkredsene** inden for den pågældende sektor i EU gennem deres sædvanlige forretningsførelse **ikke med rimelighed** kan have fået kendskab til offentliggørelsen. Hertil kommer nådeperioden i [§ 6](#): designerens egen offentliggørelse inden for **12 måneder** før ansøgningen er nyhedsskadeløs.

Denne 12-månedersfrist er en af de hyppigste faldgruber i praksis. I [BS-9628/2020-SHR](#) (Cavius mod Schneider Electric) erklærede Sø- og Handelsretten to EF-designregistreringer fra 2011 **ugyldige**, fordi indehaveren selv havde vist røgalarmen på sin hjemmeside den 8. november 2010 og lagt tre billeder på sin offentlige Facebook-profil den 18. november 2010 – mere end 12 måneder før ansøgningen den 23. november 2011. Retten udtalte:

»Internettet og de sociale medier er i dag en almindelig kilde til inspiration og markedsføring af nye produkter, og det må derfor anses for sandsynligt, at andre designere, producenter eller forhandlere af røgalarmer via hjemmesiden og Facebook opslaget har fået kendskab til Cavius' Invisible røgalarm. Retten finder således ikke, at Cavius har godtgjort, at undtagelsen i designforordningens artikel 7, stk. 1 finder anvendelse.«

Samme linje følger Ankenævnet i [24/06444](#), hvor anmoder fremlagde screenshots fra Instagram og Facebook samt salgssider fra Amazon som dokumentation for tidligere offentliggørelse. Indehaveren indvendte, at opslagene havde et lavt antal likes og derfor ikke kunne dokumentere kendskab i fagkredsen. Nævnet afviste

dette: **tilgængelighed på sociale medier er tilstrækkelig**, når fagkredsen med rimelighed kan have fået kendskab hertil, og det faktiske antal interaktioner er ikke afgørende. Rækkevidden af offentliggørelse på sociale medier har også været prøvet på EU-plan, jf. [C-355/24](#) (Puma mod EUIPO).

EU-Domstolen har i [C-320/18](#) behandlet Crocs' EF-design for fodtøj, hvor EUIPO's appelkammer havde erklæret designet ugyldigt, fordi det var vist på Crocs' egen hjemmeside, udstillet på en messe i Florida og solgt i 10.000 par mere end 12 måneder før prioritetsdagen – omstændigheder, som fagkredsene i EU med rimelighed kunne have fået kendskab til. Appellen blev efterfølgende uden genstand efter forlig, men sagsforløbet illustrerer bevistemaet præcist.

Om offentliggørelse af **en DEL af et produkt** har EU-Domstolen taget stilling i [C-123/20](#) (Ferrari), der angår synlighed og identifikation ved offentliggørelse som betingelse for, at et ikke-registreret EF-design for en produkt del opstår.

Praktisk konsekvens: enhver visning af et design – på en messe, i en webshop, i et udbudsmateriale eller i et Instagram-opslag – starter uret. Ansøg inden for 12 måneder, eller mist registreringen.

LOV	Designloven § 5, stk. 1-2	Designloven § 6
PRAKSIS	EU-Domstolen · Puma SE mod EUIPO: Afslag på behandling af appel i sag om fællesskabsdesign og rækkevidden af offentliggørelse på sociale medier	24.09.2024
	EU-Domstolen · Beskyttelse af ikke-registrerede EF-design for produktdele: Ferrari-sagen om synlighed og identifikation ved offentliggørelse	28.10.2021
	EU-Domstolen · Appel i sag om Crocs-design bliver uden genstand efter forlig og tilbagetrækning af ugyldighedsbegæring	10.09.2020
	Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelse af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer	30.03.2021
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af udslettelse af designregistrering for LED-juletræslys pga. manglende individuel karakter	16.01.2025

§ 4 Teknisk funktion – DOCERAM-doktrinen og designlovens § 8

[Designlovens § 8, stk. 1, nr. 1](#) udelukker designret til de dele af et produkts udseende, som **udelukkende er bestemt af produktets tekniske funktion**. [§ 8, stk. 1, nr. 2](#) udelukker tilsvarende de såkaldte »must-fit«-dele, der må reproducere i nøjagtig form og dimension for at kunne kobles til et andet produkt. Forarbejderne angiver formålet klart:

»En egentlig beskyttelse af tekniske principper kan alene ydes via patent- eller brugsmodellovgivningen. Grænsedragningen kan være vanskelig i praksis.«

Om must-fit-reglen hedder det, at formålet er »at forhindre producenter i at opnå designbeskyttelse til sammenkoblingsdelen af et produkt«, hvorved producenten ellers »ville kunne monopolisere salget af andre produkter, fordi de skal passe til producentens produkt, f.eks. en støvsugerslange, der skal fastgøres i en støvsuger«.

DOCERAM-doktrinen. EU-Domstolen afgjorde i [C-395/16](#) det centrale fortolkningsspørgsmål og forkastede den såkaldte »alternativ-design-teori«:

»Artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 6/2002 skal fortolkes således, at det ved bedømmelsen af, om elementerne af et produkts udseende alene er bestemt af produktets tekniske funktion, skal godtgøres, at denne funktion er den eneste faktor, der har været bestemmende for disse elementer, og det er i denne forbindelse ikke afgørende, om der foreligger alternative design.«

Domstolens begrundelse var, at den modsatte løsning ville åbne for omgåelse af patentsystemet: en erhvervsdrivende kunne registrere flere udformninger af et rent funktionelt produkt og derved »opnå en eneretsbeskyttelse, som svarer til den beskyttelse, som ydes af et patent, uden at være undergivet de betingelser, der gælder for opnåelsen af et sådant«. Vurderingen foretages ikke ud fra en »objektiv iagttagelse«, men af den nationale ret på grundlag af **samtlig objektive relevante omstændigheder** – designet selv, begrundelsen for valget af udseendetræk, oplysninger om produktets brug og eventuelle alternative design, for så vidt de understøttes af pålideligt bevismateriale. Domstolen har fulgt op i [C-684/21](#) om alternative design og uregistrerede farver.

Anvendelsen i dansk praksis. Ankenævnet anvendte DOCERAM direkte i [24/06444](#). Den »grønne ring« i bunden af et LED-juletræslys var udelukkende bestemt af behovet for at kunne monteres i en juletræslyseholder, og der skulle derfor ses bort fra den ved sammenligningen. Nævnet fastslog samtidig et vigtigt processuelt punkt: **§ 8 gælder, uanset om ansøgeren har anvendt visuelle disclaimers i afbildningerne** – man kan ikke ved at undlade at disclame et teknisk element tvinge det ind i beskyttelsen.

Omvendt er indsigelsen om teknisk betingethed langt fra en triumf. I [BS-14624/2022-SHR](#) afviste Sø- og Handelsretten, at udendørs fitnessredskabers udseende var teknisk bestemt, fordi redskaber med samme funktion kan designes på mange måder – hvilket blev underbygget af fremlagte billeder af markedets øvrige udstyr. Samme resultat i [BS-9628/2020-SHR](#):

»De mange ligheder er ikke udelukkende teknisk betinget. ... Efter bevisførelsen lægger retten til grund, at de tekniske standarder på området efterlader designerne af røgalarmer en relativt stor frihedsgrad ved design, udvikling og udformning.«

Undtagelsen for modulsystemer. [§ 8, stk. 2](#) genåbner beskyttelsen for design, der giver mulighed for »mangfoldig sammenbygning eller sammenkobling af produkter i et modulopbygget system bestående af indbyrdes udskiftelige dele« – forarbejderne nævner udtrykkeligt byggeklodser som eksempel. EU-Domstolen har i [C-211/24](#) fastslået, at beskyttelsesomfanget for sådanne modulsystemer skal bedømmes af den informerede bruger – ikke af en teknisk ekspert – og at det forhold, at kun få af mange komponenter krænk, **ikke** udgør en »særlig grund« til at undlade forbud og beslaglæggelse.

LOV	Designloven § 8, stk. 1-2	
PRAKSIS	EU-Domstolen · LEGO mod Pozitiv Energiaforrás: Designbeskyttelse af modulopbyggede systemer og kriterier for designkrænkelse	04.09.2025
	EU-Domstolen · EF-design og teknisk funktion: Betydningen af alternative design og uregistrerede farver i vurderingen af beskyttelse	02.03.2023
	EU-Domstolen · EF-design: Kriterier for udelukkelse af beskyttelse af design udelukkende bestemt af teknisk funktion (DOCERAM-sagen)	07.03.2018
	Sø- og Handelsretten · Krænkelse af designrettigheder ved produktion og opsætning af udendørs fitnessredskaber	08.12.2022
	Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelse af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer	30.03.2021

Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af udslettelse af designregistrering for LED-juletræslys pga. manglende individuel karakter

16.01.2025

§ 5 Designfrihed styrer beskyttelsesomfanget efter § 9

Designlovens § 9, stk. 1 giver indehaveren eneret til at forbyde enhver erhvervmæssig udnyttelse – fremstilling, udbud, markedsføring, indførsel, udførsel, brug og oplagring. § 9, stk. 2 fastlægger enerettens rækkevidde: designretten omfatter »ethvert design, der ikke giver den informerede bruger et andet helhedsindtryk«, og ved vurderingen »skal der tages hensyn til den grad af frihed, som designeren har haft ved udviklingen af designet«.

Forarbejderne udtrykker den bærende afvejning skarpt:

»Hvor designeren kun har meget få valgmuligheder i forbindelse med udformningen af et produktets udseende, fordi det skal opfylde en bestemt funktion, vil designretten alligevel kunne gøres gældende, selv om helhedsindtrykket ikke adskiller sig fra helhedsindtrykket af andre design i samme omfang, som det ellers kræves.«

Det er den samme mekanik, der beskrives i forarbejderne til § 3, stk. 3 med et anskueligt eksempel: det er »lettere at opnå designret til fantasiprodukter, f.eks. legetøj, end til telefoner og lettere at opnå designret til hjulkapsler end bildæk, da dæks udseende i et vist omfang er funktionsbestemte«.

Designfriheden virker altså i **to retninger** og skal holdes adskilt:

Designfrihed	Krav til individuel karakter (gyldighed)	Beskyttelsesomfang (krænkelse)
Høj (fx legetøj, boligudstyr, fantasiprodukter)	Højt – designet skal adskille sig klart	Bredt – også fjernere design kan krænke
Lav (stærkt funktionsbestemte produkter)	Lavere – små forskelle kan bære registreringen	Snævert – små forskelle er nok til at undgå krænkelse

Ankenævnet formulerede princippet allerede før designloven, i [AN 1998 00070](#) om et dør- og vindueshåndtag: fordi et håndtag nødvendigvis må bestå af rosette, skaft og gribeelement, må man »stille relativt beskedne krav til den væsentlige forskel fra eksisterende mønstre«. Nævnet fandt dog konkret, at det ansøgte håndtag var så simpelt, at det ikke engang opfyldte disse beskedne krav.

EU-Domstolen har i [C-211/24](#) præciseret den kompenserende virkning: begrænsninger i designerens frihed kompenseres ved, at **mindre visuelle forskelle kan være tilstrækkelige** til at give et andet helhedsindtryk – men det ændrer ikke ved den informerede brugers karakteristika som bedømmelsesfigur.

Bemærk endelig, at Højesterets ophavsretlige praksis om **funktionsbestemt brugskunst** hviler på en beslægtet tankegang. I [Sag 153/2013](#) (TRIPP TRAPP mod DAN-stolen) gentog Højesteret, at »den ophavsretlige beskyttelse kun kan angå de formelementer, der ikke er en nødvendig følge af den konstruktive idé«, og at beskyttelsen af en funktionsbestemt genstand er »begrænset til meget nærgående efterligninger«. Rationalet – funktion indsnævrer værnet – er det samme, selv om retsgrundlaget er et andet.

LOV	Designloven § 3, stk. 3	Designloven § 9, stk. 1-2	
PRAKSIS	Højesteret · TRIPP TRAPP vs. DAN-stolen: Højesterets vurdering af ophavsretlig beskyttelse for funktionsbestemt brugskunst		17.12.2014
	EU-Domstolen · LEGO mod Pozitiv Energiaforrás: Designbeskyttelse af modulopbyggede systemer og kriterier for designkrænkelse		04.09.2025

Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Afslag på mønsterregistrering af håndtag grundet manglende væsentlig forskel fra kendte modeller

15.12.1999

Krænkelsesvurderingen i praksis – hvornår er helhedsindtrykket

§ 6 »det samme«?

Krænkelsesprøven efter § 9, stk. 2 er en **spejlvending** af gyldighedsprøven: giver det anfægtede produkt den informerede bruger et ANDET helhedsindtryk, er der ingen krænkelse. Vurderingen er visuel og holistisk – retten sammenligner de registrerede afbildninger med det konkrete produkt, ofte ved fysisk fremvisning i retssalen.

Krænkelse fundet. I [BS-14624/2022-SHR](#) tog Sø- og Handelsretten udgangspunkt i EU-designregistreringens fire billeder og fandt, at designet består af »to parallelle linjer, som har forskellig højde«, med »en organisk form i toppen«. Om krænkelsen udtalte retten:

»De mindre forskelle, der umiddelbart kan konstateres, når produkterne ses ved siden af hinanden, i form af navnlig rørenes bue, redskabernes dimensioner og farve, ændrer ikke på, at det samlede helhedsindtryk er det samme.«

I [BS-9628/2020-SHR](#) var begge røgalarmer cylinderformede med skarpe kanter, rene overflader og samme iøjnefaldende kombination af hvid plast og et sølv/gråt bånd i stort set samme proportioner – helhedsindtrykket var det samme, og de gyldige 2016-registreringer var krænkede.

Ingen krænkelse. I [V-63-16](#) (Houe mod Cinás) foretog retten en fysisk sammenligning af to havestolelameller – både umonterede og monteret på stellet – og noterede forskelle i bredde/længde, afrunding, endestykker og fastgørelsesmekanisme (Houes »tang-lignende« greb om rundstokken med indskåret skyggenot mod Cinás' enkle klik-mekanisme). Konklusionen:

»Under hensyn til det anførte, og hvor det efter en samlet vurdering er rettens opfattelse, at den informerede bruger bibringes et andet helhedsindtryk af Cinás' lamel set i forhold til Houes lamel, foreligger der ikke en krænkelse af Houes designrettigheder og heller ikke af Houes rettigheder i henhold til markedsføringsloven.«

At der forud havde været forretningsmæssig kontakt mellem parterne kunne ikke føre til et andet resultat – **subjektiv ond tro erstatter ikke den objektive helhedsindtryksprøve**. Samme mønster i [BS-25701/2024-SHR](#), hvor et design til en stødpude blev anset for **gyldigt, men ikke krænkede**.

Sag	Produkt	Grundlag	Udfald
BS-14624/2022-SHR	Udendørs fitnessredskaber	EU-design	Krænkelse – samme helhedsindtryk
BS-9628/2020-SHR	Røgalarmer	EU-design (2 af 4 registreringer gyldige)	Krænkelse af de gyldige registreringer
V-62-04	Jakke	Ikke-registreret EF-design	Krænkelse – nærgående efterligning
V 65-06	Varerumsadskillelse	Ikke-registreret EF-design	Krænkelse – kopiering af perforeringsmønster
V-63-16	Stolelameller	EU-design	Ingen krænkelse – andet helhedsindtryk
BS-25701/2024-SHR	Stødpude	Designloven	Gyldigt design, men ingen krænkelse

Designkrænkelser er også prøvet i [V-4-12](#) (skæreblad til krydderurtekværn), [V-34-10](#) og [V-63-10](#) (opvaskesæt og sæbedispenser) og [BS-3143/2019-SHR](#) (tasker).

Praktisk lære: ved gyldige registreringer er de indleverede afbildninger afgørende for beskyttelsens rækkevidde. Retten læser dem samlet – sideview, frontview, topview og perspektiv – og udleder derfra de bærende træk. Jo mere generisk afbildningen er, jo bredere beskyttelse – men jo større er også ugyldighedsrisikoen.

LOV	Designloven § 9, stk. 2	
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Sag om designret til stødpude: Design anset for gyldigt, men ikke krænkert	03.10.2025
	Sø- og Handelsretten · Krænkelser af designrettigheder ved produktion og opsætning af udendørs fitnessredskaber	08.12.2022
	Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelse af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer	30.03.2021
	Sø- og Handelsretten · Dom i sag om påstået design- og markedsføringsretlig krænkelse af tasker	12.08.2020
	Sø- og Handelsretten · Sag om påstået krænkelse af designrettigheder og markedsføringsloven vedrørende stol lameller samt varemærkekrænkelser	10.11.2017
	Sø- og Handelsretten · Krænkelser af designret vedrørende skæreblad i krydderurtekværn og overtrædelse af markedsføringsloven	23.04.2013
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Krænkelser af designrettigheder vedrørende opvaskesæt og sæbedispenser	14.02.2012
	Sø- og Handelsretten · Krænkelser af ikke-registreret EF-design ved kopiering af varerumsadskillelse til Peugeot 307 Airvan	15.08.2008
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Sag om krænkelse af designrettigheder ved salg af jakke	01.07.2005

§ 7 Rimeligt vederlag, erstatning og godtgørelse efter § 37

[Designlovens § 37, stk. 1](#) pålægger den, der forsætligt eller uagtsomt begår designindgreb, at betale **både** (1) et rimeligt vederlag for udnyttelsen **og** (2) erstatning for den yderligere skade. Efter [§ 37, stk. 2](#) indgår bl.a. den forurettedes tabte fortjeneste og krænkerens uberettigede fortjeneste, og efter [§ 37, stk. 3](#) kan der derudover fastsættes en **godtgørelse for ikke-økonomisk skade**.

Det centrale praksispunkt er, at **vederlag og erstatning er to selvstændige krav**. Manglende dokumentation for tab udelukker erstatning, men ikke vederlag. Det blev udmøntet i [BS-9628/2020-SHR](#): Cavius havde ikke godtgjort noget tab, og betingelserne for erstatning var derfor ikke opfyldt – men Schneider skulle alligevel betale et rimeligt vederlag efter [§ 37, stk. 1, nr. 1](#), skønsmæssigt fastsat til **150.000 kr.**, fordi der ikke forelå oplysninger om solgte enheder, pris eller omsætning. Tilsvarende i [BS-14624/2022-SHR](#): der kunne ikke tilkendes erstatning for tabt afsætning, fordi rettighedshaveren aldrig ville have solgt til krænkeren, men retten fastsatte skønsmæssigt **75.000 kr.** samlet for markedsforstyrrelse, vederlag og godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

Tilregnelsen ligger lavt. I samme sag udtalte retten:

»Henset hertil og særpræget ved Noords produkter finder retten det usandsynligt, at redskaberne fra Maxplay er produceret ud fra primitive skitser og uden kendskab til designet af Noords produkter. Retten finder på den baggrund, at krænkelsen må tilregnes Maxplay som i hvert fald uagtsom.«

Sag	Grundlag	Tilkendt
-----	----------	----------

BS-9628/2020-SHR	Rimeligt vederlag (ingen erstatning)	150.000 kr.
BS-14624/2022-SHR	Vederlag + markedsforstyrrelse + godtgørelse	75.000 kr.
V-62-04	Vederlag + markedsforstyrrelse (intet afsætningstab)	75.000 kr.
V 65-06	Rimeligt vederlag: 5 % af 1.500 kr. × 851 sæt	63.825 kr.

Skønsmæssig udmåling er hovedreglen. Højesteret fastlagde metoden på det parallelle ophavsretlige område i [BS-261/2008-HJR](#) (Koziol mod Zebra), hvor et meget betydeligt salg af nærgående efterligninger måtte antages »i væsentligt omfang at have skadet Koziols fremtidige afsætningsmuligheder«, mens det konkrete omsætningstab var mindre end det rimelige vederlag. Højesteret fastsatte samlet **200.000 kr.** i vederlag og erstatning for markedsforstyrrelse, men afviste godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

Højesteret har i sin dom af 2. maj 2022, [BS-50856/2020-HJR](#), taget stilling til erstatning for krænkelse af designrettigheder og **brand-udvanding** – dvs. den udvanding af varemærkets/produktets renommé, som en efterligning kan påføre. Og Østre Landsret **forhøjede** vederlaget i [BS-20291/2024-OLR](#) (kopdesign, Fiskars) – en påmindelse om, at appellinstanser ikke er tilbageholdende med at justere skønnet opad, når krænkelsens omfang taler for det.

Sagsomkostninger fastsættes efter princippet i [artikel 14 i retshåndhævelsesdirektivet](#), hvorefter en væsentlig og passende del af den vindende parts rimelige udgifter skal bæres af den tabende part. I [BS-14624/2022-SHR](#) blev omkostningerne fastsat til 51.500 kr., i [BS-43774/2024-OLR](#) til 250.000 kr. alene for landsretten.

LOV

[Designloven § 37, stk. 1-3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om erstatning for krænkelse af designrettigheder og brandudvanding	02.05.2022
Højesteret · Højesterets fastsættelse af vederlag og erstatning for ophavsretskrænkelse ved salg af produktimitationer	03.04.2009
Landsretten · Krænkelse af kopdesign: Østre Landsret stadfæster dom og forhøjer vederlag til Fiskars	04.06.2025
Landsretten · Landsretten stadfæster forbud mod Steve Maddens salg af Grand Ave-skoen grundet krænkelse af Gannis Buckle Ballerina-design	17.03.2025
Sø- og Handelsretten · Krænkelse af designrettigheder ved produktion og opsætning af udendørs fitnessredskaber	08.12.2022
Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelse af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer	30.03.2021
Sø- og Handelsretten · Krænkelse af ikke-registreret EF-design ved kopiering af varerumsadskillelse til Peugeot 307 Airvan	15.08.2008
Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Sag om krænkelse af designrettigheder ved salg af jakke	01.07.2005

Forbud, tilbagekaldelse og destruktion – § 38 og retsplejelovens kapitel 40

§ 8

[Designlovens § 38, stk. 1](#) giver retten hjemmel til ved dom at bestemme, at et krænkende produkt skal tilbagekaldes fra handelen, endeligt fjernes fra handelen, tilintetgøres, udleveres til den forurettede eller ændres på en nærmere angiven måde. Efter [§ 38, stk. 2](#) gælder det samme for materialer og redskaber, der primært har været anvendt til den ulovlige fremstilling, og foranstaltningerne gennemføres efter [§ 38, stk. 3](#) **uden godtgørelse til krænkeren og for dennes regning**.

Proportionalitetsventilen ligger i [§ 38, stk. 4](#): retten skal tage hensyn til forholdet mellem krænkelsens omfang, de beordrede foranstaltninger og tredjemands interesser. I [BS-14624/2022-SHR](#) fandt Sø- og Handelsretten, at disse hensyn ikke var til hinder for hverken forbud eller tilbagekaldelse og destruktion – selv om redskaberne var fastmonteret på to københavnske byggeprojekter. Tilsvarende blev der i [BS-9628/2020-SHR](#) givet påbud om standsning af produktion og salg, tilbagekaldelse fra forhandlere og destruktion af alle tilgængelige røgalarmer. Endelig kan retten efter [§ 38, stk. 5](#) undtagelsesvis give krænkeren tilladelse til fortsat at råde over produkterne mod et rimeligt vederlag – men kun hvis krænkeren hverken har handlet forsætligt eller uagtsomt, foranstaltningerne ville skade uforholdsmæssigt meget, og vederlaget er tilstrækkeligt.

Det midlertidige forbud er i praksis det vigtigste håndhævelsesinstrument, fordi en hovedsag tager år. Betingelserne står i [retsplejelovens § 413](#): rekvirenten skal godtgøre eller sandsynliggøre (1) at have den ret, der søges beskyttet, (2) at modpartens adfærd nødvendiggør forbuddet, og (3) at muligheden for at opnå sin ret vil **forspildes**, hvis han henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse. Efter [§ 414, stk. 2](#) kan retten nægte forbud, hvis det vil påføre modparten skade i åbenbart misforhold til rekvirentens interesse.

Ganni-sagerne illustrerer instrumentets slagkraft. I [BS-43774/2024-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret Sø- og Handelsrettens forbud mod, at Steve Madden udbød, markedsførte, solgte, eksporterede og importerede »Grand Ave«-sken i, fra og til Danmark. Landsretten fandt betingelserne i [retsplejelovens § 413](#) opfyldt, at hensynene i [§ 414](#) ikke talte imod, og at der **ikke** var grundlag for at betinge forbuddet af sikkerhedsstillelse efter [§ 415](#), netop fordi rettighederne var krænkede. Landsretten bemærkede skærpende, at Steve Madden havde fortsat markedsføringen på stevemadden.dk også **efter** Sø- og Handelsrettens kendelse. Sagen blev sambehandlet med [Østre Landsrets kendelse af 17. marts 2025 i sagen mod Lulu's Fashion Lounge](#).

Et vigtigt taktisk forhold: Ganni havde **opgivet** sine EU-designregistreringer for skoen, og Steve Madden gjorde gældende, at dette var en erkendelse af manglende nyhed. Sagen blev derfor ført på ophavsret og markedsføringsloven i stedet – en påmindelse om, at opgivelse af en designregistrering kan blive brugt imod rettighedshaveren i en senere krænkelsessag.

Bemærk endelig den processuelle grænse: efter [retsplejelovens § 411, stk. 1](#) kan der i en forbudssag alene meddeles forbud eller påbud – **anerkendelsespåstande kan ikke nedlægges**, som fastslået i [BS-31266/2019-SHR](#).

LOV	Designloven § 38, stk. 1-5	Retsplejeloven § 413	Retsplejeloven § 414, stk. 1-2
PRAKSIS			
	Landsretten · Landsretten stadfæster forbud mod Steve Maddens salg af Grand Ave-sken grundet krænkelse af Gannis Buckle Ballerina-design		17.03.2025
	Landsretten · Landsrettens kendelse i sag mellem Ganni A/S og Lulu's Fashion Lounge, LLC om designrettigheder til sko		17.03.2025
	Sø- og Handelsretten · Krænkelse af designrettigheder ved produktion og opsætning af udendørs fitnessredskaber		08.12.2022
	Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelse af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer		30.03.2021

Sø- og Handelsretten · Kendelse om midlertidigt forbud vedrørende varemærket hejs.dk afvist grundet passivitet

18.11.2019

Forbudsretlig passivitet – når adgangen til det midlertidige forbud fortæbes

§ 9

Den mest oversete risiko i designhåndhævelse er **forbudsretlig passivitet**. Uopsættelighedsbetingelsen i [retsplejelovens § 413, nr. 3](#) forudsætter, at rettighedshaverens mulighed for at opnå sin ret vil **forspildes**, hvis han henvises til den almindelige civile sag. Har rettighedshaveren selv siddet på hænderne, efter at han fik kendskab til krænkelsen, modsiger han derved sin egen påstand om uopsættelighed – og forbuddet nægtes fremme, **uden at retten overhovedet tager stilling til, om der foreligger en krænkelse**.

Doktrinen er udmøntet i [BS-53342/2023-SHR](#), hvor Sø- og Handelsretten den 3. maj 2024 afviste at nedlægge midlertidigt forbud i en sag om designrettigheder til en gummiklods netop under henvisning til forbudsretlig passivitet, jf. [retsplejelovens § 413](#).

Den tydeligste illustration af rettens ræsonnement findes i [BS-31266/2019-SHR](#). Rekvirenten havde protesteret mod modpartens kendetegnsbrug i maj og august 2017 og truet med retssag – hvorefter der intet skete. Retten konstaterede:

»Der forløb herefter godt 1 år og 10 måneder, før Hejs.dk på ny gjorde indsigelse mod brugen af »TS Hejs.dk«, og yderligere 1 måned før forbudsbegæringen blev indleveret til retten.«

På den baggrund var betingelsen i [§ 413, nr. 3](#) ikke opfyldt, og forbudsbegæringen blev nægtet fremme – uden nogen stillingtagen til, om der forelå en kendetegnsretlig krænkelse. Sagen var en varemærkesag, men uopsættelighedsvurderingen er den samme i designsager, og Sø- og Handelsretten har anvendt den tilsvarende på designområdet.

Praktiske konsekvenser for rettighedshaveren:

- Begynd at dokumentere tidspunktet for kendskab til krænkelsen fra dag ét.
- En påkravsskrivelse, der ikke følges op, er værre end ingen påkravsskrivelse: den beviser kendskab og starter passivitetsuret.
- Kan man ikke gå i retten straks (fx fordi krænkelsens omfang skal afklares), bør forsinkelsen kunne **forklares** – uforklarlig venten er det, retterne straffer.
- Passiviteten rammer kun forbudssporet. Kravet på vederlag og erstatning efter [designlovens § 37](#) består fortsat, ligesom forbud kan nedlægges ved dom i hovedsagen efter [§ 38](#).

LOV

[Designloven § 37](#)

[Designloven § 38](#)

[Retsplejeloven § 413](#)

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Afvisning af midlertidigt forbud på grund af forbudsretlig passivitet i sag om designrettigheder til gummiklods

03.05.2024

Sø- og Handelsretten · Kendelse om midlertidigt forbud vedrørende varemærket hejs.dk afvist grundet passivitet

18.11.2019

Markedsføringslovens § 3 – det supplerende værn og kravet om markedsposition

§ 10

Hvor designretten svigter – fordi registreringen er ugyldig, udløbet, opgivet eller ikke dækker produktet – er [markedsføringslovens § 3, stk. 1](#) om god markedsføringsskik det praktiske sikkerhedsnet. Bestemmelsen beskytter mod nærgående efterligninger, men på **to kumulative betingelser**, som retterne håndhæver stramt:

1. Produktet skal have **fornødent særpræg**, og
2. Produktet skal have opnået en **beskyttelsesværdig markedsposition**.

Det er betingelse nr. 2, der oftest fælder sagsøgeren. I [BS-14624/2022-SHR](#) anerkendte Sø- og Handelsretten, at de ikke-registrerede fitnessprodukter havde fornødent særpræg på grund af deres organiske udformning – men Noord havde ud over en brochure og direktørens forklaring om 55 fitnessområder i Danmark ikke fremlagt **årsrapporter, omsætningstal eller anden dokumentation**. Retten frifandt derfor for den markedsføringsretlige påstand. Kontrasten til [BS-43774/2024-OLR](#) er lærerig: dér havde Ganni dokumenteret 8.479 solgte par af Buckle Ballerina i Danmark til en omsætning på 13,2 mio. kr., og landsretten fandt det derfor godtgjort, at skoen »henset til skoens fremtrædende markedsposition« også var beskyttet efter [markedsføringslovens § 3](#).

Beviset for markedsposition er talbaseret. Fremlæg omsætning, salgstal, markedsandele, prisniveau, markedsføringsbudget og eventuelle designpriser – ikke blot brochurer og vidneforklaringer.

Er markedspositionen på plads, følger krænkelsesvurderingen dog stadig produktets særpræg. Højesteret fandt i [BS-7741/2019-HJR](#), at gummistøvlen RUB 1 ikke havde værkshøjde efter **C-683/17 (Cofemel)**, men nok særpræg til markedsføringsretlig beskyttelse – og frifandt alligevel, fordi den konkurrerende støvle ikke havde overtaget det mest karakteristiske designtræk (sålen) og fremstod som en praktisk frem for modeorienteret støvle. Tilsvarende afviste Højesteret i [Sag 153/2013](#) både illoyal markedsfortrængning og snyltning på renommé, fordi DAN-stolen ikke var en efterligning af TRIPP TRAPP ved en helhedsbedømmelse af de ikke-funktionsbestemte formelementer.

I [V-63-16](#) faldt den markedsføringsretlige påstand med designpåstanden: når den informerede bruger fik et andet helhedsindtryk, var der heller ingen forvekslingsrisiko i omsætningskredsen og dermed intet illoyalt moment efter [§ 3, stk. 1](#). Og i [BS-9628/2020-SHR](#) blev Schneider frifundet for de markedsføringsretlige påstande, selv om designkrænkelsen blev statueret – bl.a. fordi goodwill knyttede sig til produktet og ikke til Cavius som virksomhed.

De markedsføringsretlige krav kan også bære en **erstatningsudmåling** i sig selv; Højesterets dom af 2. maj 2022 i [BS-50856/2020-HJR](#) hviler bl.a. på [markedsføringslovens § 24](#).

LOV	Markedsføringsloven § 3, stk. 1	Markedsføringsloven § 24, stk. 2
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om erstatning for krænkelse af designrettigheder og brandudvanding	02.05.2022
	Højesteret · Gummistøvlen RUB 1's beskyttelse efter ophavsretsloven og markedsføringsloven	10.06.2020
	Højesteret · TRIPP TRAPP vs. DAN-stolen: Højesterets vurdering af ophavsretlig beskyttelse for funktionsbestemt brugskunst	17.12.2014
	Landsretten · Landsretten stadfæster forbud mod Steve Maddens salg af Grand Ave-skoen grundet krænkelse af Gannis Buckle Ballerina-design	17.03.2025
	Sø- og Handelsretten · Krænkelse af designrettigheder ved produktion og opsætning af udendørs fitnessredskaber	08.12.2022
	Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelse af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer	30.03.2021
	Sø- og Handelsretten · Sag om påstået krænkelse af designrettigheder og markedsføringsloven vedrørende stolelameller samt varemærkekrænkelse	10.11.2017

Administrativ prøvning ved Patent- og Varemærkestyrelsen og

§ 11 Ankenævnet

Ugyldighed kan angribes ad **to veje**, der ikke må køre parallelt. Efter [designlovens § 25, stk. 1](#) kan **enhver** anmode Patent- og Varemærkestyrelsen om hel eller delvis udslettelse af en designregistrering, når registreringen ikke er foretaget i overensstemmelse med §§ 1-8. Styrelsens afgørelse kan påklages til Ankenævnet for Patenter og Varemærker, og registreringen udslettes efter [§ 32, stk. 1](#), hvis der foreligger en hindring. Alternativt kan ugyldighed gøres gældende ved **dom** efter [§ 27](#) – typisk som modkrav i en krænkelssag, som det skete i [BS-9628/2020-SHR](#).

Litispændens. [§ 25, stk. 3](#) bestemmer, at der ikke kan fremsættes anmodning om administrativ prøvning, mens en domstolssag om samme design verserer, og at styrelsen eller Ankenævnet skal stille behandlingen i bero, hvis retssag rejses undervejs. Ankenævnet har taget stilling til den tilsvarende regel i [AN 2015 00008](#) (brugsmodelområdet) og erkendte dér, at styrelsen burde have stillet prøvningen i bero, da den blev bekendt med en verserende sag ved Sø- og Handelsretten – men da nævnet selv afventede landsrettens afgørelse, var procedurefejlen ikke til hinder for realitetsbehandlingen.

Den administrative vej er billig og effektiv. Gebyret for administrativ prøvning er efter de fra 1. januar 2026 gældende takster 3.600 kr. pr. design, jf. [designlovens § 59 c](#). Til sammenligning koster en hovedsag ved Sø- og Handelsretten typisk sekscifrede beløb i advokatomkostninger. Den administrative prøvning er derfor det oplagte førstevalg, når man som konkurrent vil rydde en registrering af vejen – og i [24/06444](#) og [AN 2005 00052](#) blev registreringerne netop udslettet ad denne vej.

Bemærk også, at Ankenævnet er en **fuld prøvelsesinstans**, der ikke blot stadfæster: i [AN 2005 00052](#) omgjorde nævnet styrelsens afgørelse og ophævede den registrering, styrelsen havde opretholdt.

Fristerne er ubarmhjertige. Fornyelsesgebyret skal betales tidligst tre måneder før og senest seks måneder efter registreringsperiodens udløb, jf. [§ 24, stk. 1](#), og styrelsen er efter [§ 24, stk. 2](#) **ikke ansvarlig** for rettighedstab som følge af manglende opkrævning. I [AN 2019 00016](#) nægtede Ankenævnet genoprettelse efter [§ 48, stk. 1](#) af en designregistrering for kabelskabe, fordi rettighedshaveren havde ladet fornyelsesgebyret køre gennem det almindelige leverandørbetalingsystem (løbende måned + 90 dage):

»Ved således at lade betalingen af fornyelsesgebyret afhænge af modtagelsen af fornyelsesadviseringen fra Patent- og Varemærkestyrelsen, og ved at klager anvendte sin standardprocedure for betaling af leverandører på betalingen af fornyelsesgebyret, har klager ikke godtgjort at have etableret et system, der er egnet til at håndtere de lovfastsatte frister...«

De processuelle regler om ansøgningens indhold, afbildninger og prioritet findes i [bekendtgørelse om ansøgning og registrering af design](#), herunder kravet om afbildninger egnet til reproduktion og reglerne om prioritetspåberåbelse i [§ 5](#).

LOV	Designloven § 24, stk. 1-2	Designloven § 25, stk. 1-4	Designloven § 48, stk. 1
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelse af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer		30.03.2021
	Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af udslettelse af designregistrering for LED-juletræslys pga. manglende individuel karakter		16.01.2025

Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Afslag på genoprettelse af designregistrering for kabelskabe grundet manglende administrativ kontrol	21.04.2020
Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af brugsmodelregistrering for medbringerbånd: Nyhed og tydelig adskillelse i slidsløsning	23.11.2017
Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Udslettelse af designregistrering for underkop grundet manglende individuel karakter i forhold til eksisterende design med hul i midten	12.09.2006

§ 12 Straf og påtale – designlovens § 36 og Rigsadvokatmeddelelsen

Designindgreb er også **strafbelagt**. Efter [designlovens § 36, stk. 1](#) straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt gør indgreb i en designret, med bøde – og bestemmelsen omfatter udtrykkeligt også indgreb i rettigheder stiftet i medfør af **Rådets forordning om EF-design**. Efter [§ 36, stk. 2](#) kan straffen ved forsætlige overtrædelser under skærpende omstændigheder stige til **fængsel indtil 1 år og 6 måneder**, medmindre højere straf er forskyldt efter [straffelovens § 299 b](#). Skærpende omstændigheder anses navnlig at foreligge, »hvis der ved overtrædelserne tilsigtes en betydelig og åbenbart retsstridig vinding«. Juridiske personer kan straffes efter [§ 36, stk. 3](#).

Påtalereglerne i [§ 36, stk. 4](#) er den praktiske nøgle: bødesager efter stk. 1 påtales af **den forurettede** (privat påtale), mens de grove overtrædelser efter stk. 2 kun påtales efter den forurettedes begæring – medmindre almene hensyn kræver påtale.

[Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om immaterielle rettigheder](#), fastlægger anklagemyndighedens praksis. Om [påtalekompetencen](#) hedder det, at krænkelse af immaterielle rettigheder er undergivet offentlig påtale, hvis almene hensyn kræver det, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2, og at forholdet endvidere påtales af det offentlige, hvis krænkelsen er forsætlig, der foreligger skærpende omstændigheder, og den forurettede begærer det.

Om [sanktionsniveauet](#) udtaler meddelelsen:

»Det er udgangspunktet, at fysiske personer skal idømmes en fængselsstraf for sådanne grove overtrædelser af immaterialretslovene. ... Juridiske personer straffes for grove overtrædelser med bøde. Bøden skal fastsættes til et niveau, der ligger over det, der blev anvendt før skærpelse af strafferammerne ved lov nr. 1404 af 27. december 2008...«

Rigsadvokatmeddelelsen understreger, at strafferammerne i varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven blev harmoniseret med ophavsretslovens for at skabe »et ensartet grundlag for efterforskning, påtale og sanktionering af piratkopiering, uanset hvilke regelsæt om immaterielle rettigheder en krænkelse omfatter« – og at der derfor må antages at gælde **samme strafniveau** på tværs af immaterialretslovene.

Strafsporet spiller i praksis en beskeden rolle i designsager mellem kommercielle aktører, hvor den civile vej med forbud og vederlag er langt hyppigere. Det er derimod relevant ved egentlig **piratkopiering** i erhvervsmæssigt øjemed, hvor de særlig grove tilfælde er sanktioneret i [straffelovens § 299 b](#).

LOV

[Designloven § 36, stk. 1-4](#)
[Straffeloven § 299b](#)

§ 13 EU-designreformen 2024-2027 – hvad ændrer sig

Designretten er midt i sin største omvæltning siden årtusindskiftet. Reformen består af **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2822** om EU-design og [direktiv \(EU\) 2024/2823 af 23. oktober 2024](#)

om retlig beskyttelse af design (omarbejdning), der afløser det gamle designdirektiv. Forordningen er nu kodificeret som [forordning \(EU\) 2026/715 om EU-design](#), og de operationelle regler er fastsat i [Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) 2026/138](#).

Patent- og Varemærkestyrelsen har i sin orientering [Nye EU-regler for design](#) og statusnotatet [EU-designreform: Fase 2 træder i kraft 1. juli 2026](#) beskrevet ændringerne. De vigtigste for praksis:

- **Terminologi:** »EF-design« bliver til **EU-design**.
- **Udvidet design- og produktbegreb:** et design kan nu omfatte udseendet af produkter, der »optræder i ikke-fysisk form« – dvs. genstande i virtuelle universer og **animationer** kan designregistreres.
- **3D-print:** det fremgår nu udtrykkeligt, at designeren kan forhindre kopiering ved hjælp af 3D-printteknologier, herunder ved brug af kunstig intelligens, når kopieringen sker med henblik på reproduktion.
- **Reparationsklausul:** reservedele, der anvendes til at reparere et sammensat produkt, så det får sit oprindelige udseende igen, kan **ikke** længere designbeskyttes. Eksisterende rettigheder er allerede underlagt 15-årsgrænsen i [designlovens § 23, stk. 2](#), men beskyttelsen udfases, så den maksimalt kan bevares til og med **9. december 2032**.
- **Én ansøgning på tværs af Locarno-klasser:** flere design kan samles i én ansøgning, selv om de spænder over flere produktklasser – en lempelse af [designlovens § 15](#).
- **Nye gengivelsesregler (fra 1. juli 2026):** loftet på syv visninger ophæves, og afbildningen kan bestå af en **3D-model eller en kort animeret video**. Der kommer samtidig opdaterede regler om **visuelle disclaimers** (fx sløring af dele af designet) – hvilket er direkte relevant for det spørgsmål, Ankenævnet behandlede i [24/06444](#), hvor nævnet fastslog, at [§ 8](#) gælder uanset ansøgerens brug af disclaimers.

Tidslinje:

Dato	Begivenhed
23. oktober 2024	Forordning 2024/2822 og direktiv 2024/2823 vedtages
1. maj 2025	Fase 1 i EU-systemet træder i kraft (materielle ændringer)
1. juli 2026	Fase 2 træder i kraft (sekundær lovgivning, nye gengivelsesregler)
9. december 2027	Frist for implementering af direktivet i dansk ret; ny designlov ventes vedtaget december 2027
9. december 2032	Endeligt udfasningstidspunkt for eksisterende designbeskyttelse af reservedele

Allerede vedtagne ændringer af designloven. To sæt ændringer er vedtaget, men endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen:

1. **Gebyrforhøjelser med virkning fra 1. januar 2026** (ved ændringslov til patentloven m.fl.): ansøgningsgebyret hæves fra 1.200 til **1.440 kr.**, fornyelsesgebyret fra 2.200 til **2.640 kr.** og gebyret for administrativ prøvning fra 3.000 til **3.600 kr.**, jf. [designlovens §§ 59 a-59 c](#). Gebyrniveauet omlægges samtidig fra 2011- til 2026-niveau, jf. [§ 59 g](#).
2. **Nedlæggelse af den særlige enhed om håndhævelse og piratkopiering:** designlovens **kapitel 7 A** ophæves, hvorved enheden i Patent- og Varemærkestyrelsen ikke længere kan vejlede forbrugere og SMV'er i konkrete piratkopieringssager eller afgive skriftlige vejledende udtalelser mod gebyr. Forarbejderne

bemærker, at samarbejdet med politi og anklagemyndighed »fortsat vil ske som en naturlig del af styrelsens myndighedsarbejde«.

For rettighedshavere betyder reformen særligt to ting: **reservedelsproducenter får frit slag** på reparationsmarkedet, og **digitale og virtuelle design** kan for første gang registreres.

LOV

[Designloven § 8](#)

[Designloven § 15](#)

[Designloven § 23, stk. 2](#)

PRAKSIS

Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af udslættelse af designregistrering for LED-juletræslys pga. manglende individuel karakter

16.01.2025

§ 14 Sammenfatning – de bærende linjer i dansk designpraksis

Praksis på designområdet er bemærkelsesværdigt konsistent, og fem linjer bærer den.

1. Gyldigheden er skrøbelig – og angribes rutinemæssigt. I stort set enhver designkrænkelssag fremsætter den sagsøgte modkrav om ugyldighed, og det lykkes ofte. To af Cavius' fire EF-designregistreringer blev erklæret ugyldige i [BS-9628/2020-SHR](#) alene på grund af indehaverens eget Facebook-opslag. Ankenævnet udslætter registreringer, hvor helhedsindtrykket er domineret af ét træk, der genfindes i tidligere design ([AN 2005 00052, 24/06444](#)).

2. Funktion indsnævrer – men afskaffer sjældent – beskyttelsen. DOCERAM-doktrinen i [C-395/16](#) stiller et højt krav: den tekniske funktion skal være den **eneste** bestemmende faktor. Danske retter afviser derfor typisk funktionsindsigelsen, når der er fremlagt eksempler på markedets øvrige, visuelt forskellige produkter ([BS-14624/2022-SHR](#), [BS-9628/2020-SHR](#)) – men enkeltelementer, der utvivlsomt er funktionsbestemte, skæres væk før sammenligningen ([24/06444](#)).

3. Designfriheden er den skjulte hovedvariabel. Den afgør både gyldighedstærsklen og beskyttelsesomfanget, jf. [designlovens § 3, stk. 3](#) og [§ 9, stk. 2](#). Ved stor frihed rækker beskyttelsen langt; ved lav frihed er selv beskedne forskelle nok til frifindelse – som i [V-63-16](#) og [AN 1998 00070](#).

4. Udmålingen er skønsmæssig og moderat. Danske domstole fastsætter vederlag, markedsforstyrrelse og godtgørelse under ét og typisk i niveauet 60.000-150.000 kr. ved enkeltstående krænkelser ([V 65-06](#): 63.825 kr.; [BS-14624/2022-SHR](#) og [V-62-04](#): 75.000 kr.; [BS-9628/2020-SHR](#): 150.000 kr.). Ved omfattende salg af nærgående efterligninger går niveauet op, jf. Højesterets [BS-261/2008-HJR](#) og forhøjelsen i [BS-20291/2024-OLR](#). **Manglende tabsdokumentation udelukker erstatning, men aldrig vederlag.**

5. Hastighed er en retlig forpligtelse. Adgangen til det midlertidige forbud – det eneste reelt effektive våben mod en igangværende krænkelssag – fortabes ved uforklarlig venten, jf. [BS-53342/2023-SHR](#) og [BS-31266/2019-SHR](#). Handler man derimod hurtigt og har dokumenteret sin markedsposition, er retterne villige til at nedlægge vidtgående forbud – også over for udenlandske koncerner, jf. [BS-43774/2024-OLR](#).

Endelig bør enhver designstrategi tage højde for, at [markedsføringslovens § 3](#) og ophavsretten fungerer som sikkerhedsnet, når designretten svigter – men at markedsføringslovens værn kræver **dokumenteret markedsposition**, ikke blot særpræg ([BS-14624/2022-SHR](#) mod [BS-43774/2024-OLR](#)).

LOV

[Designloven § 3, stk. 3](#)

[Designloven § 9, stk. 2](#)

[Markedsføringsloven § 3, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets fastsættelse af vederlag og erstatning for ophavsretskrænkelser ved salg af produktimitationer	03.04.2009
EU-Domstolen · EF-design: Kriterier for udelukkelse af beskyttelse af design udelukkende bestemt af teknisk funktion (DOCERAM-sagen)	07.03.2018
Landsretten · Krænkelser af kopdesign: Østre Landsret stadfæster dom og forhøjer vederlag til Fiskars	04.06.2025
Landsretten · Landsretten stadfæster forbud mod Steve Maddens salg af Grand Ave-skoen grundet krænkelser af Gannis Buckle Ballerina-design	17.03.2025
Sø- og Handelsretten · Afvisning af midlertidigt forbud på grund af forbudsretlig passivitet i sag om designrettigheder til gummiklods	03.05.2024
Sø- og Handelsretten · Krænkelser af designrettigheder ved produktion og opsætning af udendørs fitnessredskaber	08.12.2022
Sø- og Handelsretten · Sag om krænkelser af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer	30.03.2021
Sø- og Handelsretten · Kendelse om midlertidigt forbud vedrørende varemærket hejs.dk afvist grundet passivitet	18.11.2019
Sø- og Handelsretten · Sag om påstået krænkelser af designrettigheder og markedsføringsloven vedrørende stolelameller samt varemærkekrænkelser	10.11.2017
Sø- og Handelsretten · Krænkelser af ikke-registreret EF-design ved kopiering af varerumsadskillelse til Peugeot 307 Airvan	15.08.2008
Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Sag om krænkelser af designrettigheder ved salg af jakke	01.07.2005
Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Stadfæstelse af udslættelse af designregistrering for LED-juletræslys pga. manglende individuel karakter	16.01.2025
Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Udslættelse af designregistrering for underkop grundet manglende individuel karakter i forhold til eksisterende design med hul i midten	12.09.2006
Ankenævnet for Patenter og Varemærker · Afslag på mønsterregistrering af håndtag grundet manglende væsentlig forskel fra kendte modeller	15.12.1999

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Designloven § 3	stk. 1-3	Designloven § 5	stk. 1-2
Designloven § 8	stk. 1	Designloven § 9	stk. 1-2
Designloven § 37	stk. 1-3	Designloven § 38	stk. 1
Markedsføringsloven § 3	stk. 1	Retsplejeloven § 413	

MATERIALE Citerede afgørelser

38 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

02.05.2022	Højesterets dom om erstatning for krænkelser af designrettigheder og brandudvanding	bs-50856-2020-hjr-og-bs-5085
10.06.2020	Gummistøvlen RUB 1's beskyttelse efter ophavsretsloven og markedsføringsloven	bs-7741-2019-hjr
17.12.2014	TRIPP TRAPP vs. DAN-stolen: Højesterets vurdering af ophavsretlig beskyttelse for funktionsbestemt brugskunst	153-2013

03.04.2009	Højesterets fastsættelse af vederlag og erstatning for ophavsretskrænkelser ved salg af produktimitationer	3747-4494
------------	--	-----------

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 8

18.12.2025	EF-design: Krav om individuel karakter, designeres frihed og betydningen af modetendenser	C-323/24
04.09.2025	LEGO mod Pozitív Energiaforrás: Designbeskyttelse af modulopbyggede systemer og kriterier for designkrænkelser	C-211/24
24.09.2024	Puma SE mod EUIPO: Afslag på behandling af appel i sag om fællesskabsdesign og rækkevidden af offentliggørelse på sociale medier	C-355/24
02.03.2023	EF-design og teknisk funktion: Betydningen af alternative design og uregistrerede farver i vurderingen af beskyttelse	C-684/21
28.10.2021	Beskyttelse af ikke-registrerede EF-design for produktdele: Ferrari-sagen om synlighed og identifikation ved offentliggørelse	C-123/20
10.09.2020	Appel i sag om Crocs-design bliver uden genstand efter forlig og tilbagetrækning af ugyldighedsbegæring	C-320/18
07.03.2018	EF-design: Kriterier for udelukkelse af beskyttelse af design udelukkende bestemt af teknisk funktion (DOCERAM-sagen)	C-395/16
12.07.2017	Retternes kompetence i sager om EF-design: Enekompetence ved sagsørgtes bopæl i søgsmål om fastslåelse af ikke-krænkelser	C-433/16

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS 4

04.06.2025	Krænkelser af kopdesign: Østre Landsret stadfæster dom og forhøjer vederlag til Fiskars	9785-11437
17.03.2025	Landsrettens kendelse i sag mellem Ganni A/S og Lulu's Fashion Lounge, LLC om designrettigheder til sko	9497-11056
17.03.2025	Landsretten stadfæster forbud mod Steve Maddens salg af Grand Ave-skoen grundet krænkelser af Gannis Buckle Ballerina-design	9510-11076
23.01.2009	Landsretten henviser tvist om designrettigheder til Sø- og Handelsretten	6407-7685

SØ- OG HANDELSRETTEEN · SPECIALRET 11

03.10.2025	Sag om designret til stødpude: Design anset for gyldigt, men ikke krænket	BS-25701/2024-SHR
03.05.2024	Afvisning af midlertidigt forbud på grund af forbudsretlig passivitet i sag om designrettigheder til gummiklods	BS-53342/2023-SHR
08.12.2022	Krænkelser af designrettigheder ved produktion og opsætning af udendørs fitnessredskaber	BS-14624/2022-SHR
30.03.2021	Sag om krænkelser af designret og ophavsret ved markedsføring og salg af røgalarmer	BS-9628/2020-SHR
12.08.2020	Dom i sag om påstået design- og markedsføringsretlig krænkelser af tasker	BS-3143/2019-SHR

18.11.2019	Kendelse om midlertidigt forbud vedrørende varemærket hejs.dk afvist grundet passivitet	BS-31266/2019-SHR
10.11.2017	Sag om påstået krænkelse af designrettigheder og markedsføringsloven vedrørende stolelameller samt varemærkekrænkelser	V-63-16
23.04.2013	Krænkelser af designret vedrørende skæreblad i krydderurtekværn og overtrædelse af markedsføringsloven	V-4-12
14.02.2012	Sø- og Handelsretten: Krænkelser af designrettigheder vedrørende opvaskesæt og sæbedispenser	V-34-10 og V-63-10
15.08.2008	Krænkelser af ikke-registreret EF-design ved kopiering af varerumsadskillelse til Peugeot 307 Airvan	V 65-06
01.07.2005	Sø- og Handelsretten: Sag om krænkelse af designrettigheder ved salg af jakke	V-62-04
ANKENÆVNET FOR PATENTER OG VAREMÆRKER · NÆVN / KLAGEINSTANS		10
16.01.2025	Stadfæstelse af udslettelse af designregistrering for LED-juletræslys pga. manglende individuel karakter	24/06444
21.04.2020	Afslag på genoprettelse af designregistrering for kabelskabe grundet manglende administrativ kontrol	AN 2019 00016
23.11.2017	Stadfæstelse af brugsmodelregistrering for medbringerbånd: Nyhed og tydelig adskillelse i slidsløsning	AN 2015 00008
12.09.2006	Udslettelse af designregistrering for underkop grundet manglende individuel karakter i forhold til eksisterende design med hul i midten	AN 2005 00052
27.01.2005	Individuel karakter af design til tagstensbane: Helhedsindtryk over for tekniske detaljer	AN 2003 00056
07.09.2004	Stadfæstelse af designregistrering for oval stegepande med integrerede hældetude og hjælpegreb	AN 2003 00061
31.07.2002	Afslag på mønsterbeskyttelse af betonbelægningssten grundet manglende væsentlig adskillelse fra kendte S-sten	AN 2001 00029
26.03.2002	Afslag på mønsterbeskyttelse af ædelsten grundet manglende væsentlig adskillelse fra eksisterende design	AN 2001 00019
11.02.2002	Registrering af ornament på køkkenruller: Vurdering af nyhed og adskillelse i forhold til eksisterende mønstre	AN 2000 00027
15.12.1999	Afslag på mønsterregistrering af håndtag grundet manglende væsentlig forskel fra kendte modeller	AN 1998 00070
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
04.06.2024	Ugyldig anvendelse af fysisk p-billet på område med krav om digital betaling eller p-skive	park-4494